

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

58. évfolyam, 225. szám

Ára: 70 fillér

Szerda, 1968. szeptember 25.

Megnyílt az ENSZ-közügyülés 23. ülészsaka

New York-ban kedden délután, magyar idő szerint este nyolc óra után megkezdődött az ENSZ közgyűlésének 23. ülészsaka.

Az ülészsak keddi megnyitóján elsőnek Corneliu Manescu román külügyminiszter mondott beszédet. Manescu volt a 22. ülészsak elnöke. Ezt követeően a tagállamok előzetes megállapodása alapján a jelenlegi ülészsak elnökévé választották Emilio Arenales Catlan guatemalai külügyminisztert. A keddi ülésen a Biztonsági Tanács javaslatára felvették a tagállamok sorába Swaziföldet.

Az új ülészsak napirendjén közel száz kérdés szere-

pel, közöttük olyan nagyfontosságú témák, mint a leszerelés problémái és az erre vonatkozó javaslatok. Ugyancsak meg kell vitatni a világszervezet tagjainak a gyarmati népek helyzetét. A leszerelési problémák között szerepel a genfi nemzetközi leszerelési értekezlet munkájáról szóló jelentés, a Szovjetunió javaslata a nukleáris fegyverkezési verseny és a hatékony leszerelési intézkedések megkezdéséről. Napirenden szerepel a koreai kérdés is. A szocialista országok követelik, hogy szüntessék meg Dél-

Korea idegen katonai megszállását és oszlassák fel az ENSZ koreai kérdéssel foglalkozó bizottságát. Számos ország javasolta a napirend keretében a Kínai Népköztársaság törvényes jogainak helyreállítását a világszervezetben.

Az egyik legnagyobb probléma a közgyűlésen a közkeleti kérdés lesz, amely a hétfőn berekesztett 22. ülészsak napirendjéről került át a jelenlegi ülészsakra.

Az ülészsak megkezdése előtt a NATO-országok egy része meglehetősen hidegháborús hangulatoktól kezdett és azt követeli, hogy a közgyűlésen foglalkozzanak az úgynevezett csehszlovák kérdéssel. Ugyanakkor az Egyesült Államok és szövetségesei meg akarják akadályozni, hogy a tagállamok az ülészsakon érdemben véleményt nyilvánítsanak a vietnami agresszióról. Az Egyesült Államok például élesen bírálta U Thant főtitkár azért a megállapításáért, hogy a világszervezet tagjainak többsége a vietnami bombázások megszüntetése mellett foglalja állást.

Hűség

az alapokmányhoz

Tegnap ismét összeült az Egyesült Nemzetek Szervezetének rendes ülészsaka, fennállása óta immár huszonharmadszor. A világszervezet megalakulásától kezdve többször került válságba. Először a hidegháborús időszakban, amikor felbomlott az antifasiszta egység, habár ennek az egységnek a jegyében jött létre a világszervezet, amelynek alapvető célkitűzéseit az alapokmány 1 cikkelye rögzíti. Eszerint az ENSZ célja, hogy fenntartsa a nemzetközi békét és biztonságát, s e végből hathatós intézkedéseket tegyen a békét fenyegető cselekmények megelőzésére és megszüntetésére.

Ismeretesek ezek az elvek, hiszen közel negyedszázadon át számos esetben idéztük, de a hidegháború okozta nemzetközi feszültség kezdettől fogva lidérenyomásként kísérté az ENSZ életét. Jelentős változás állt be az ötvenes évek végére, amikor a közgyűlés kivonta magát az imperialista hatalmak egyszemélyes irányítása alól. A gyarmati rendszer széthullásával, a függetlenné vált országok növekedésével a tagállamok száma 49-ről száz fölé emelkedett, és Washington a szavazógépezet széthullását az ázsiai közvetlen beavatkozással és közvetett afrikai neokolonialista folyamattal próbálta ellensúlyozni. Szüntelen diplomáciai nyomást igyekezett gyakorolni az úgynevezett harmadik világra. Később leplezetlen pénzügyi zsarolásba kezdett, ami ugyancsak válságot okozott az ENSZ-ben.

A koreai konfliktus megpecsételte a világszervezet első főtitkára, a norvég Trygve Lie sorsát. Őt a svéd Dag Hammarskjöld követte. Az ő pályafutása is tele volt drámai eseményekkel: a suezai válság, a magyarországi ellenforradalom, az amerikaiak libanoni partraszállása, a kongói zúrvár — majd éppen Kongó felett „repülő szerencsétlenség” áldozata lett. Utódának, a burmai U Thant-nak sem volt könnyű a helyzete. A kubai válság, majd a kínai-indiai határviszály után rövid enyhülés következett az ENSZ légkörében, a moszkvai részleges atomcsendegyezmény következtében. Az enyhülés csak átmeneti jellegű volt. A nemzetközi helyzetre az utóbbi években rányomta bélyegét elsősorban a vietnami háború s a közkeleti válság. Ez utóbbi megoldatlan kérdést a 22. ülészsak átadta a mostani 23. közgyűlésnek.

E példa is alátámasztja azt a véleményt, hogy az ENSZ, sajnos nem hozta meg a világékek, amint azt alapítói remélték, de mindeddig hozzásegített egy új világháború megakadályozásához. Az alapokmányhoz való hűség, egy újabb világháború elkerülése továbbra is az ENSZ legfontosabb feladata. Az előző ülészsak nemcsak megoldatlan kérdések sorát hagyta „örökségül”. Pozitív eredménynek könyvelhető el az atomsorompó-egyezmény jóváhagyása, ami újabb lépést jelent a leszerelés ügyében. A leszerelés problémája különleges helyet foglalt el a nemzetközi viszonyok rendezésében és ezt a kérdést a szovjet kormány most sürgősségi eljárással indítványozta az ENSZ napirendjére tüzni. A memorandum szerint a Szovjetunió kész az érintett hatalmakkal kölcsönösen és egyidejűleg „sürgős intézkedéseket tenni a fegyverkezési verseny megállítására, s a leszerelés megvalósítása érdekében.”

Az előterjesztett indítványok között 95 téma szerepel, s csak a legégetőbbeket emeltük ki a közgyűlés napirendje közül. Az eddigi tapasztalatok alapján túl sok remény nem táplálhatunk az eredményességre, de továbbra is bízunk a világszervezet jelentőségében. A Szovjetunió, a szocialista országok, közöttük a magyar delegáció is mindent megtesz annak érdekében, hogy az érdemi kezdeményezések ne akadjanak el az imperialisták által emelt propagandasztikus és veszélyes manőverek gátján. Az utóbbi hónapokban felhalmozódott feszültség talán az ENSZ-közügyülés vitájában oldódhat fel. Ezt a lehetőséget nemcsak a szocialista országok delegátusai, hanem a józanabb, realisabb politikát hirdető nyugati államok képviselői és a harmadik világ haladó nézeteit valló diplomatái is bizonyára felhasználják.

MARKOVITS TIBOR

Kuznyecov prágai tárgyalásai

A Csehszlovák-Szovjet Baráti Társaság több vezetője kedden Prágában fogadta Kuznyecovot, a Szovjetunió külügyminiszterének első helyettesét. A jelenlevők véleményt cseréltek a csehszlovák-szovjet és a szovjet-csehszlovák baráti társaság együttműködéséről, a jobb megértést biztosító további kapcsolatok lehetőségéről.

A. Dubcek, a CSKP KB első titkára tegnap ugyancsak fogadta Kuznyecovot.

Égő olajraktár Vietnamban

Kedd hajnalban a dél-vietnami hazafias erők rakétátámadást intéztek a Saigontól 10 kilométernyire fekvő Nha Be ellen, ahol az amerikaiak óriási olajraktárai vannak. A tíz rakéta közül egy a Shell-olajvállalat raktárterületét érte, ahol hat-százezer liter üzemanyag égett el. Hasonló méretű, nagyobb támadás érte Nha Be július elején, amikor a rakéták a Shell-társaság három olajtartályát pusztították el.

„Befutási folyosó” a Szonda-5 leszállásánál

Melnyikov alezredes, a Krasznaja Zvezda című lap különtudósítója a földi koordinációs-számító központban tartózkodott, amikor a Szonda-5 a Holdat megkerülve visszatért Földünk légkörébe és leereszkedett az Indiai-óceánon. Melnyikov beszámol arról, hogy az automatikus őrálomás leszállásának helyét, pontos óráját, percét, mi több, másodpercét a központban a fel-dolgozott adatok alapján már jóval a leszállás előtt tudták. Az egyik tudós a ceruza hegyével rámutatott a térképre az Indiai-óceán megadott pontjára: majdnem száz százalékig biztos, hogy itt fog leszállni — mondotta.

A központban egy másodpercenként milliányi művelet elvégzésére képes számítógép dolgozta

fel a kapott információkat. A Szonda-5 repülésében az volt a különleges nehézség, hogy az állomásnak rendkívül pontosan kellett Földünk légkörébe érkeznie. A „befutási folyosó” keskeny, mintegy 10 kilométeres volt, az ettől való legkisebb eltérés azt jelentette volna, hogy az állomást rendkívüli megterhelésnek teszik ki, vagy pedig ismét visszatér a világűrbe.

Thomas O. Paine, aki október 7-én veszi át az amerikai országos úrhivatal vezetését, megpróbálva ellen-súlyozni a Szonda-5 sikerének egyöntetűen kedvező fogadtatását, bejelentette, hogy az Egyesült Államok októberben Föld körüli pályára vezérli az Apollo Hold-úrhajót, három úrhajóssal a fedélzetén.

Jól dolgoznak a vízműtársulások

Kevés a megyében a szennyvízcsatorna

Csongrád megyében az ivóvíz-ellátás és a szennyvízcsatornázás a harmadik ötéves terv eddigi időszakában a tervezett ütemben fejlődött. Különösen

kiemelkedő országos viszonylatban is a vezetékes vízellátott lakosság aránya.

A tervidőszak kezdetén a megye lakosságának 50 százaléka részesült vezetékes vízből — az országos átlag

44 százalék volt — 1970-re ez a szám a megyében 63 százalékra, országosan pedig 52 százalékra emelkedik. (Az adatok Szeged megyei jogú város kivételével jellemzik a helyzetet Csongrád megyében, Szegeden a megyénél is jóval magasabb az ellátottsági arányszám.)

A szegedi járásban a 12 kiemelt község közül 1970-ig 11 községben gépi úton elégték ki a lakosság víz-szükségletét. Külön figyel-

met érdemel, hogy Kiskun-dorozsma és Széreg vízellátása számottevő anyagi megtakarítással a regionális elvek alapján a szegedi városi vízműről oldódott, illetve oldódik meg. A törpevízművek és a vízhálózat építése azért is haladt jól a megyében, mert

a lakosság és a nagyobb községek üzemei társulások hoztak létre,

s önkéntes hozzájárulással teremtettek alapot a beruházásokhoz.

Sokkal kevésbé megnyugtató a megye szennyvízcsatornával való ellátottságának állapota. 1966-ban csak Hódmezővásárhelyen, Szentesen és Makón volt csatornahálózat és tisztítótelep. 1970-re ezeken kívül Csongrádon és három községben épülnek elvezető és derítő berendezések. Székutason az épülő csatorna üzembehelyezésére jövő év első felében, Kisteleken pedig 1970-ben lehet számítani. Kiskun-dorozsmán a köz-ségfejlesztési alapról bővíti a csatorna hálózatot. A csatornahálózat fejlesztésének akadályai, hogy a megye településeinek alföldi, mezőgazdasági jellege miatt

alacsony a laksűrűség, s nagyobbak az építési költségek.

Ezért a nagyobb községekben a szennyvízcsatorna építésekre is szerveznek társulásokat. Tulajdonképpen Kisteleken is ilyen társulás eredményeként készül a csatornahálózat. A munkákat anyagilag támogatja az Országos Vízügyi Hivatal, amely 1969—70-ben mintegy 18 millió forinttal járul hozzá Csongrád megyében a víz- és csatornahálózat fejlesztéséhez.

A megyei tanács végrehajtó bizottsága tegnap tárgyalta a megyei építési, közlekedési és vízügyi osztály jelentését és a további feladatokat megjelölő tájékoztatóját. A vb

határozatot hozott újabb társulások szervezésére,

s utasította az osztályt, hogy dolgozzon ki variációs terveket a szennyvízelvezetés műszaki megvalósításának módjaira.

M. I.

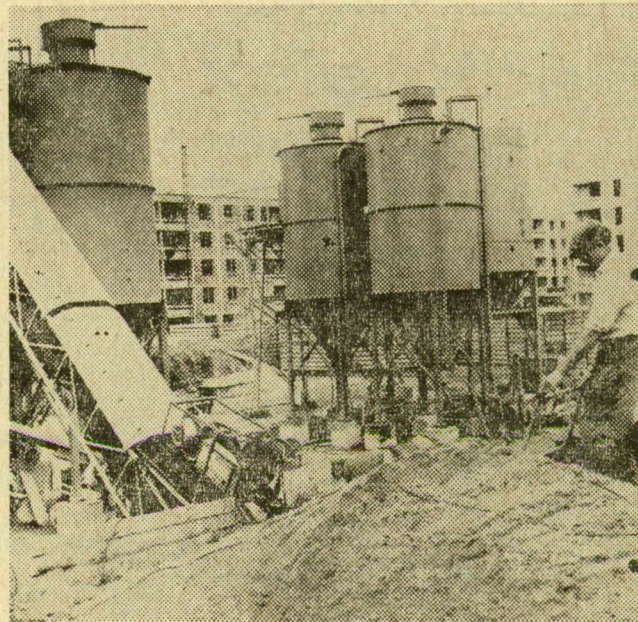
Új üzem, több száz lakás készül

Az őszelel észrevehetően meggyorsult az építkezések tempója. Szinte valamennyi vállalat — azon igyekezik, hogy a hidegebb időjárás előtt befejezze külső munkálatait, vagy olyan helyzetet teremtsen, hogy télen is zavartalanul dolgozhasson.

A Csongrád megyei Építőipari Vállalat mintegy 180 dolgozója az új tejjüzemben foglalkoskodik. A nagyobb erőfeszítés eredményeként a 36 millió forint értékű építési munka jól halad. Az építőmunkások jelenleg a szociális épületek, az út-építésen dolgoznak. Az új tejjüzem építőipari feladatait előreláthatólag októberben befejezi a vállalat. Ugyancsak gyorsabb ütemben halad már a téglagyár mintegy 15,5 millió forint értékű rekonstrukciója. Itt új alagútkezemence, agyagtároló, valamint szociális és irodaépületek készülnek, amelyekhez megfelelő utat is vezetnek. Heim János, a Csongrád megyei Építőipari Vállalat főmérnöke arról tájékoztató, hogy az elmúlt napokban befejeződött a vasszerkezeti munka.

A terveknek megfelelően halad a II. számú kórház felújítása. Az építők mintegy 2,5 millió forint értékben átalakították a főépület egyik szárnyát, új kórtermeket képeztek ki, korszerűsítették a központi fűtést, az elektromos hálózatot. A kórház építése a kitűzött határidő előtt, október végén befejeződik.

A Csongrád megyei Építőipari Vállalat Szegeden két helyen: Tarjántelepen és az Oskola utcán ad át az idén új lakásokat. Az Oskola utcában 15 korszerű lakást építenek, Tarjántelepen a meghatározott program szerint összesen 360 lakás készül el. A napokban két épülettömbben,

Munka a tarjáni építkezésen

összesen 160 lakásban már befejeződött a munka. A lakóházépítés mellett meg-feloldó közműrendszert, víz-, szennyvíz, csapadékvíz-hálózatot, valamint utakat és térvilágítást is készítenek még az idén.

A Szegedi Építőipari Vállalat a paprikafeldolgozó számára új szociális házat épít mintegy 7,5 millió forint beruházással. Az öltözővel, mosdóval, fürdővel, hőközponttal és szellőztető-berendezéssel felszerelt épületet október végén adják át rendeltetésének.

Néhány napon belül befejeződik egy régóta húzó-dó munka is: a szegedi gáz-mű részére szeptember 30-án adják át a gázbontók működtetéséhez szükséges irányító épületet. Az ugyan-csak sok gondot okozó Ma-jakovszkij lánykollégium építésének első üteme is elkészült szeptember 30-ig.

Ennek ellenére nem biztos, hogy át is adhatják a kol-légiumot, hiszen a köz-mű-velés nem halad kedvező-en. Barna György, a Sze-gedi Építőipari Vállalat igazgatója arról tájékoztá-tott, hogy még az idén el-végzik a szegedi TBC-gon-dozó intézet bővítését, va-lamint a Gyógyászati Se-gédeszközök Gyára szege-di üzemének rekonstrukció-ját is.

A Szegedi Építőipari Ktsz nemrég fejezte be a Kazán-javító Ktsz szociális házá-nak építését, amely után a szegedi Gápjármű Ktsz ser-vizállomását készíti nagyobb lendülettel. Az új szerviz még ez évben átadják. Sze-keres István, a ktsz elnöke elmondotta, hogy az első fél-évi 26 után december 31-ig összesen még 24 új la-kást adnak át megrendelő-iknek.